

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžo/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 1014201666
Dátum vydania rozhodnutia: 27.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1014201666.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: F. X. Š., nar.: XX.XX.XXXX, trvale bytom Š. Č.. XXXX, XXX XX V. E., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Bratislava so sídlom Námestie Slobody č. 12, P.O.BOX 18, 810 05 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 07. mája 2019 sp.zn. 9Sp/75/2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 07. mája 2019 sp. zn. 9Sp/75/2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.
Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č. 8810/2014-KaBA, ČRZ: 52948/2014 z 10.09.2014 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“ - č.l. 13) odporca ako prvostupňový orgán v konaní podľa zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej len „zák. č. 327/2005 Z.z.“) nepriznal v zmysle § 10 ods. 5 zák. č. 327/2005 Z.z. navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Podľa § 10 ods. 5 zák. č. 327/2005 Z.z. v znení relevantnom pre preskúmanú vec centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, nie je možné podať opravný prostriedok. Ak centrum rozhodne, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznáva,

možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd, o čom centrum žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

Podľa § 492 ods. 1 S.s.p. v citovanom znení konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

2. Svoje rozhodnutie odporca odôvodnil tým, že navrhovateľ ako žiadateľ vo veci opakovanej žiadosti o riešenie svojich žalôb požiadal o poskytnutie právnej pomoci v občianskoprávnom spore. V súvislosti s uvedeným odporca dospel k záveru, že navrhovateľ nesplnil zákonom uloženú podmienku na vznik práva na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 327/2005 Z.z.

Podľa § 4 písm. i) zák. č. 327/2005 Z.z. v citovanom znení na účely tohto zákona je

i) materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, [odkaz č. 1e/ na zákon č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov] alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima [odkaz č. 2 na § 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z.z.] a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 327/2005 Z.z. v citovanom znení fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom [odkaz č. 2/ na § 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z.z.] a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, [...]

Podľa § 6 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z.z. v citovanom znení do príjmu fyzickej osoby, ktorá žiada o poskytnutie právnej pomoci (ďalej len "žiadateľ"), sa započítavajú príjmy obdobne ako pri výpočte príjmu fyzickej osoby na účely určenia súm životného minima; [odkaz č. 2a/ na § 3 zákona č. 601/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov] to neplatí, ak sú spoločne posudzované fyzické osoby účastníkmi sporu v súdnom konaní s protichodným postavením.

Podľa § 7 ods. 5 zák. č. 327/2005 Z.z. v citovanom znení za majetok podľa tohto zákona sa považujú hnutelné veci a nehnuteľnosti, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty okrem majetku, ktorý sa za majetok nepovažuje podľa osobitného predpisu. [odkaz č. 15/ na § 8 zákona č. 599/2003 Z.z.]

3. Vyššie uvedený právny názor vyvodil odporca z nutnosti zahrnúť aj príjem manželky navrhovateľa ako spoločne posudzovanej osoby (pani O. Š.) na účely zistenia jeho príjmu. Z predložených rozhodnutí mal odporca preukázané, že čistý príjem navrhovateľa a spoločne posudzovanej osoby presahoval 1,6 násobok sumy životného minima, ktorá v tom čase bola vymedzená sumou 538,05 € ako horná hranica pre dve plnoleté fyzické osoby.

4. Kumulatívny charakter podmienky má podľa odporcu za následok negatívne rozhodnutie o poskytnutí právnej pomoci a súčasne zbavuje odporcu povinnosti preskúmať, či boli splnené aj zvyšné zákonné podmienky.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

5. Proti napadnutému rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok z 02.10.2014 označený ako

„Odvolanie vo veci odmietnutia bezplatného právneho zastúpenia od Centra právnej pomoci v Bratislave" na Krajský súd v Bratislave.

6. Krajský súd v Bratislave ako súd prvého stupňa v konaní podľa § 250l a nasl. ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.", resp. „Občiansky súdny poriadok") a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok preskúmal napadnuté rozhodnutie a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný. Preto postupom podľa ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil napadnuté rozhodnutie.

7. Krajský súd najmä s poukazom na dotknuté ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a zák. č. 327/2005 Z.z. vyjadril súhlas so skutkovým zistením odporcu a na to nadväzujúcou argumentáciou, že v posudzovanom období presahoval čistý príjem navrhovateľa a spoločne posudzovanej osoby (manželky) 1,6 násobok sumy životného minima.

8. Záverom svojho rozsudku krajský súd poučil navrhovateľa o možnosti napadnúť jeho rozsudok opravným prostriedkom ako aj to, pri splnení akých podmienok je takáto procesná obrana prípustná.

III.

Obsah odvolania / stanoviská

A)

9. Proti rozsudku krajského súdu navrhovateľ v zákonnej lehote podal odvolanie z 09.07.2019 (č.l. 75) v mene svojom ako aj svojej manželky. Z obsahu odvolania pre Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd") vyplýva nesúhlas navrhovateľa s aplikáciou iba vnútroštátneho práva na preskúmanú vec, nakoľko krajský súd mal „ex offio" postupovať podľa medzinárodného ako aj únieového práva.

10. Navrhovateľ najmä poukázal na zvýšený stupeň ochrany zdravotne postihnutých osôb v súdnych sporoch podľa čl. 1 a čl. 13 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím ako aj na právnu úpravu obsiahnutú v zákone č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.", resp. „Civilný mimosporový poriadok") vo vzťahu k svojmu zdravotnému postihnutiu. V tejto súvislosti podrobne opísal svoju minulosť ako aj správne či súdne konania, ktoré podľa navrhovateľa s preskúmanou vecou súvisia. Celý proces ochrany jeho práv vyústil podľa navrhovateľa do porušenia jeho práv podľa čl. 12 a na vznik práva na odpor podľa čl. 32 ústavy Slovenskej republiky.

11. V ďalšej časti odvolania navrhovateľ polemizoval s hornou hranicou životného minima či s minimálnou hrubou mzdou, ktorá podľa jeho mienky neumožňuje pokryť životné náklady na jednu osobu v Slovenskej republike. V tejto súvislosti dal do popredia svoje iniciatívy na novelizáciu zák. č. 327/2005 Z.z. (JUDr. L. I. a JUDr. T. B.), vyjadrenia politikov (pán B. A.), podporné dokumenty (Spoločná správa Komisie a Rady o zamestnanosti) či rôzne žiadosti (JUDr. F. X. a JUDr. I. Q.).

12. Záverom navrhovateľ požadoval od Najvyššieho súdu, aby postupom podľa § 392 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C.s.p.", resp. „Civilný sporový poriadok") zrušil rozsudok krajského súdu a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie za účasti vybraného opatrovníka - dôverníka ako aj za účasti procesného zástupcu z radov tam uvedených právnikov.

B)

13. Z vyjadrenia odporcu z 13.08.2019 (na č.l. 123) k odvolaniu vyplýva, že odporca zotrúva na svojej doterajšej argumentácii ako aj odôvodnení napadnutého rozhodnutia. S poukazom na ust. § 205 ako aj § 212 O.s.p. odporca zdôraznil, že navrhovateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadny zo zákonných dôvodov potrebných na odôvodnenie odvolania ako aj žiadne nové právne relevantné skutočnosti.

14. Záverom odporca navrhol, aby Najvyšší súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

C)

15. Na základe vyjadrenia odporcu, ktoré navrhovateľovi doručoval Najvyšší súd dňa 03.09.2019, navrhovateľ zaslal podanie zo 14.10.2019 s rozsiahlou argumentáciou a odkazom na mnohé medzinárodnoprávne dokumenty, ako sú:

- a) Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (oznámenie MZV SR č. 317/2010 Z.z.-priložené v prílohe),
- b) Deklarácia VZ OSN Základné zásady spravodlivosti, dotýkajúce sa obetí kriminality a zneužitia právomocí,
- c) Európsky dohovor, najmä jeho článok 6,
- d) Charta základných práv Európskej únie,
- e) Európska sociálna charta,
- f) Európsky pilier sociálnych práv,
- g) Madridský medzinárodný akčný plán pre problematiku starnutia,
- h) Princípy OSN vo vzťahu k starším ľuďom ako aj
- i) Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 - 2024.

16. Súčasťou podania navrhovateľa je aj koncipovaný návrh rozhodnutia a odôvodnenia pre odvolací súd. V tejto časti navrhoval, aby odvolací súd rozhodol podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorý má vo vzťahu k zdravotne postihnutým osobám prednosť pred Civilným sporovým poriadkom.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

17. Na prvom mieste musí Najvyšší súd upozorniť navrhovateľa, že v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky súdne orgány sú pri výkone svojej právomoci viazané zákonom. Pre oblasť vykonávania správneho súdnictva, vzhľadom na čas rozhodovania odporcu, bolo nutné postupovať alebo podľa pôvodného Občianskeho súdneho poriadku alebo novšieho zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“ alebo „Správny súdny poriadok“). Odpoveď, ktorý z uvedených právnych predpisov je záväzný pre toto konanie pred Najvyšším súdom, je nutné nájsť v ustanovení § 492 ods. 2 S.s.p., ktoré ako kritérium určuje dátum začatia odvolacieho konania, ktoré v tomto prípade začalo podaním odvolania navrhovateľom na krajský súd, t.j. dňa 07.10.2014 a teda pred účinnosťou Správneho súdneho poriadku. Preto Najvyšší súd bude konať podľa Občianskeho súdneho poriadku a nie je oprávnené konať ani podľa Civilného sporového poriadku ani podľa Civilného mimosporového poriadku, ako navrhovateľ vo svojich podaniach požaduje.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky v citovanom znení štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 492 ods. 2 S.s.p. v citovanom znení odvolacie konania podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

18. Preto Najvyšší súd ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. ako aj citovaného ustanovenia § 492 ods. 1 a 2 S.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po verejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so

zákonem, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 492 ods. 2 S.s.p. v citovanom znení odvolacie konania podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

19. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu č.k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 6 Sžo 84/2007, sp.zn. 6 Sžo 98/2008, sp.zn. 1 Sžo 33/2008, sp.zn. 2 Sžo 5/2009 či sp.zn. 8 Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených opravným prostriedkom rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

20. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

21. Pre Najvyšší súd z odvolacích dôvodov vyplýva, že navrhovateľ spochybňuje nesprávne právne posúdenie vecí krajským súdom s tým, že dôsledkom nesprávnej interpretácie dotknutých ustanovení zák. č. 327/2005 Z.z. odporcom a jej potvrdení krajským súdom došlo k odňatiu možnosti na poskytnutie súdnej ochrany v inom súdnom konaní, ktoré má charakter civilných konaní, poprípade aj exekučného konania vo veciach týkajúcich sa evidencie pozemkov. Na podporu svojej argumentácie potom navrhovateľ poukazoval na niektoré vnútroštátne ako aj medzinárodnoprávne dokumenty (viď body č. 10 a 11 tohto rozsudku). Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

22. Preto Najvyšší súd na prvom mieste upozorňuje na to, že predmetom tohto odvolacieho konania je iba súdny prieskum navrhovateľom napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, t.j. odporcu. V tomto konaní Najvyšší súd v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je oprávnený postupovať iba podľa relevantných predpisov, t.j. v oblasti procesnoprávnej podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (viď bod č. 16 tohto rozsudku), avšak nie je oprávnený na konanie podľa Civilného sporového poriadku, resp. podľa Civilného mimosporového poriadku.

23. Navrhovateľ vo svojom odvolaní vychádza z pozície osoby so zdravotným postihnutím a s poukazom na tento svoj sociálno-zdravotný stav odkazuje na množstvo európskych či medzinárodných právnych dokumentov rôznej právnej sily (viď najmä bod č. 15 tohto rozsudku). V tejto súvislosti odvolací súd však konštatuje, že mu zo žiadnej časti napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by odporca mal zohľadniť tento jeho sociálno-zdravotný stav.

24. Súčasne odvolací súd potvrdzuje, že rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a Súdného dvora Európskej únie (čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) sú v zmysle relevantných ustanovení Ústavy Slovenskej republiky zásadným formálnym prameňom práva. Avšak podľa odvolacieho súdu významným zdrojom právnych názorov ESĽP pre preskúmanú vec je jeho rozsudok (A-18499/08) Shamoyan v. Arménsko zo dňa 07. júla 2015 (ďalej tiež „rozsudok ESĽP“) o porušení čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) neposkytnutím bezplatného právneho zastúpenia v dovolacom konaní na kasačnom národnom súde.

Podľa čl. 154c ods. 1 ústavy v citovanom znení medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Podľa čl. 7 ods. 2 veta prvá a druhá ústavy v citovanom znení Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvo a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

25. Na prvom mieste odvolací súd zdôrazňuje, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zrekapituloval (bod č. 28 rozsudku ESLP), že „právo na súd“, ktorého súčasťou je aj právo na prístup k nemu, nie je absolútne. Právo na súd vyžaduje úpravu zo strany štátu, ktorý má v rámci toho určitý priestor na voľnú úvahu. Prípustnosť obmedzení je limitovaná povinnosťou štátu neobmedziť prístup jednotlivca takým spôsobom, resp. do takej miery, aby bola narušená samotná podstata tohto práva.

26. Z Dohovoru tiež nevyplýva (bod č. 29 rozsudku ESLP) pre členské štáty povinnosť zriadiť vyššie, t.j. odvolacie alebo kasačné sudy. Ak však takéto sudy existujú, musia zaručiť účinné právo na prístup k súdom pre účely rozhodovania o ich „občianskych právach a záväzkoch“. Avšak spôsob, ktorým je aplikovaný čl. 6 ods. 1 Dohovoru na prístup k vyšším súdom, je závislý od špecifik jednotlivých konaní. V uvedenej súvislosti je preto podľa ESLP potrebné zohľadniť vnútroštátne konanie ako celok a úlohu odvolacieho alebo kasačného súdu v ňom (viď najmä rozsudok ESLP Monnell a Morris v. Spojené kráľovstvo zo dňa 02. marca 1987).

27. Ďalej ESLP pripomenul, že požiadavka kvalifikovaného zastúpenia navrhovateľa pred vyšším súdom, tak ako to je tomu v prípade pani Shamoyan, ak sa takáto pomoc ukáže ako nevyhnutná pre účinný prístup k súdu, nemôže byť sama osebe vnímaná ako v rozpore s čl. 6 Dohovoru (viď najmä rozsudok Siałkowska v. Poľsko, resp. Airey v. Írsko).

28. Na druhej strane ESLP pripustil v uvedenom rozsudku, že pri zabezpečovaní záväzkov spravodlivého konania majú členské štáty značný priestor úvahy, tak ESLP sa musí presvedčiť, že metóda zvolená vnútroštátnymi orgánmi v konkrétnom prípade je zlučiteľná s Dohovorom.

29. Čo sa týka veci dotknutej konaním na ESLP, tu podľa arménskeho občianskeho procesného práva v Arménsku mohol podať dovolanie len licencovaný (t.j. kvalifikovaný) advokát. V merite sporu ESLP ustálil, že jej dovolanie nebolo kasačným súdom prijaté z dôvodu procesnej podmienky o podaní takýchto dovolaní kvalifikovanými advokátmi, ktorých služby si vzhľadom na svoju ťažkú finančnú situáciu nemohla dovoliť (bod č. 33 rozsudku ESLP).

30. Iba s prihliadnutím na skutkové okolnosti svojho rozsudku potom ESLP vyslovil právny názor, že v tomto prípade nemôže byť tvrdené, že tam uvedená účastníčka konania nevyhovela požiadavkám čl. 35 ods. 1 Dohovoru tým, že nepodala dovolanie prostredníctvom licencovaného advokáta, lebo ich služby si vzhľadom na svoju ťažkú finančnú situáciu nemohla dovoliť.

31. Čo sa týka veci navrhovateľa preskúmvanej v tomto konaní, odvolací súd zdôrazňuje, že podstatou správneho súdництва je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten o koho práva v konaní ide.

32. Ďalej základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť rozhodnutia postupov orgánov verejnej správy. Na to bola zákonodarcom vytvorená dvojstupňová sústava správneho súdництва popri existujúcej trojstupňovej sústave všeobecného súdництва.

33. Z pripojeného administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že žiadosť navrhovateľa na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti bola zamietnutá odporcom podľa § 6 ods. 1 písm. a) v spojení s § 4 písm. i) zák. č. 327/2005 Z.z., t.j. pre nepreukázanie splnenia základnej podmienky materiálnej núdze

navrhovateľa, nakoľko pre vyhodnotenie tohto stavu je podľa odporcu ako aj krajského súdu nutné posudzovať nielen príjem navrhovateľa ale aj jeho manželky. Následne odporca na základe tohto zistenia ďalej neskúmal splnenie zvyšných dvoch podmienok.

34. Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že rozsudok ESLP, ktorý bol založený na nasledujúcom konkrétnom skutkovom stave, že „sťažovateľka, ktorá bola odkázaná na invalidný vozík a jej zdrojom živobytia bol invalidný dôchodok, podala návrh na začatie konania proti svojmu susedovi s návrhom, aby konštrukcia, ktorú uvedený sused vybudoval vo vchode ich bytového domu pre účely izolácie budovy, bola odstránená a na jej mieste bola nainštalovaná drevená rampa pre jej invalidný vozík, ktorá by jej uľahčila prístup do bytu nachádzajúceho sa na prízemí.“, nie je možné ani obdobne aplikovať na preskúmanú vec.

35. Vychádzajúc z vyššie uvedených názorov rozsudku ESLP pre odvolací súd vyplýva, že členské štáty majú určitý procesný priestor naplniť právo na súdnu ochranu vrátane prístupu k súdu, t.j. je prípustná limitácia tohto práva s podmienkou, že prijatá právna úprava nesmie obmedziť prístup jednotlivca takým spôsobom, resp. do takej miery, aby bola narušená samotná podstata tohto práva. Takto akceptovateľnú limitáciu práva na súd predstavuje aj úprava zakotvená v § 6 ods. 1 písm. a) v spojení s § 4 písm. i) zák. č. 327/2005 Z.z. prostredníctvom zavedenia prahovej hodnoty príjmu postačujúceho na vlastné financovanie právneho zastúpenia, a to aj povinného.

36. Pre podmienky Slovenskej republiky, iné súdne konania, ktoré majú napríklad charakter civilných konaní (viď navrhovateľom uvádzané konania pod sp.zn. 6Obo 7/2009 alebo sp.zn. 6C/139/2012 a možno ich predmet je opísaný vo vyjadrení zo 14.10.2010 na str. 3), resp. exekučných konaní (viď navrhovateľom uvádzané konanie pod sp.zn. 2369/09) predstavujú samostatné konania, kedy predmet sporu, jeho priebeh ako aj procesné podmienky vrátane právneho zastúpenia na seba preberá a súčasne určuje účastník dotknutý vo svojich právach alebo povinnostiach.

37. Preto na účel výkladu dotknutého ustanovenia § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 327/2005 Z.z. nie je možné akceptovať navrhovateľom predstretú argumentáciu, že jeho sociálno-zdravotný stav vyžaduje osobitné procesné zaobchádzanie v základnom, resp. v odvolacom konaní.

37. V tejto súvislosti sa Najvyšší súd snažil aj spresniť odvolaciu argumentáciu navrhovateľa vo vzťahu k priloženému medzinárodnoprávnemu dokumentu (Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím - viď oznámenie MZV SR č. 317/2010 Z.z.). Po podrobnom preskúmaní uvedeného dokumentu však Najvyšší súd nedospel k záveru, že by právne predpisy, t.j. aj zák. č. 327/2005 Z.z., nenaplnili či už všeobecné záväzky zmluvných strán (členských štátov) zakotvených v čl. 4, záväzok zaručiť rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou zakotvený v čl. 5 ods. 2 ako aj prístup k spravodlivosti v zmysle čl. 13 uvedeného dokumentu.

38. Naopak správne odporca ustálil, že v preskúmanej veci je nutné so zohľadnením na práva a povinnosti manželov vychádzať aj z príjmu spoločne posudzovanej osoby (t.j. pani O. Š. ako manželky navrhovateľa), ktoré suma spoločne s príjmom navrhovateľa presahuje 1,6 násobok sumy životného minima. Preto odvolací súd nevyhovел odvolaniu navrhovateľa.

39. Nakoľko Najvyšší súd postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, nebolo možné vyhovieť požiadavke navrhovateľa na ustanovenie vybraného opatrovníka - dôverníka, resp. zabezpečiť účasť procesného zástupcu postupom, ako navrhovateľ požadoval vo svojich podaniach.

V.

40. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené navrhovateľom uvádza, že napadnuté rozhodnutie má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a

právnymi závermi zistenými v predchádzajúcich konaniach o tom, že navrhovateľ nespĺňa zákonné podmienky pre priznanie práva na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti.

41. Počas konania odvolací súd z dostupných zdrojov nezistil a ani mu nebolo účastníkmi naznačené, resp. nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť, poprípade výskyt skoršej judikatúry, od ktorej by sa tento rozsudok odkláňal.

42. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľa a stanoviska odporcu, s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

43. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 a v zmysle § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný navrhovateľ má právo na náhradu trov tohto konania, čo v tomto súdnom prieskume nenastalo.

44. Úspešnému odporcovi odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko v zmysle svojej doterajšej judikatúry orgány verejnej správy znášajú trovy prieskumného súdneho konania na svoje náklady.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v citovanom znení ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v citovanom znení platí, že ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).